

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2024»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος	Πανίκος Λεωνίδου
Νίκος Σύκας	Χρύσης Παντελίδης
Κώστας Κώστα	Σταύρος Παπαδούρης
Ανδρέας Πασιουρτίδης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 13, 20 και 27 Φεβρουαρίου 2024. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας του ίδιου υπουργείου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Αρχιπρωτοκολλητή, της Αρχής Δημόσιας Επιτροπής Εποπτείας του Ελεγκτικού Επαγγέλματος, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ), του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών Κύπρου (CYFA), της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), της Γενικής Συνομοσπονδίας Παγκύπριων Οργανώσεων Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (ΓΣ ΠΟΒΕΚ) και της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ανεξάρτητων Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (ΠΟΑΣΟ).

Το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, το Τμήμα Αφερεγγυότητας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ), ο Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Λογιστών Κύπρου, ο

Σύνδεσμος Πτυχιούχων Εγκεκριμένων Λογιστών-Ελεγκτών Κύπρου, ο Σύνδεσμος Εσωτερικών Ελεγκτών Κύπρου, ο Σύνδεσμος Δημόσιων Εταιρειών Κύπρου, ο Κυπριακός Οργανισμός Επενδυτικών Ταμείων (CIFA), ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων (CIPA), ο Κυπριακός Σύνδεσμος Εταιρειών Διεθνών Δραστηριοτήτων (CIBA), ο Σύνδεσμος Society of Trust and Estate Practitioners (STEP Cyprus) και ο Κυπριακός Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Έρευνας και Καινοτομίας, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης του πιο πάνω νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και Γιαννάκης Γαβριήλ.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2019/2121 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Νοεμβρίου 2019 για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 όσον αφορά τις διασυνοριακές μετατροπές, συγχωνεύσεις και διασπάσεις» (εφεξής η «Οδηγία (ΕΕ) 2019/2121»).

Ειδικότερα, το νομοσχέδιο προβλέπει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τη ρύθμιση των διασυνοριακών μετατροπών και διασπάσεων εταιρειών και την ενίσχυση των υφιστάμενων κανόνων για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις εταιρειών, ώστε να διασφαλίζεται ο έλεγχος της νομιμότητας των εν λόγω διασυνοριακών πράξεων πριν από την έναρξη της ισχύος τους και να ενισχύεται η ασφάλεια δικαίου.
2. Την προστασία των επηρεαζόμενων μερών, όπως είναι οι εργαζόμενοι, οι πιστωτές και οι μέτοχοι των επηρεαζόμενων εταιρειών.
3. Την προώθηση της ψηφιοποίησης του εταιρικού δικαίου στους τομείς των προαναφερθεισών διασυνοριακών πράξεων.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση του νομοσχεδίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού

40Α του Κανονισμού της Βουλής. Ειδικότερα, για τη συζήτηση αυτού ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά, για σκοπούς επίσπευσης της όλης διαδικασίας, τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι η προθεσμία εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την προαναφερθείσα ευρωπαϊκή Οδηγία παρήλθε την 31^η Ιανουαρίου 2023, με αποτέλεσμα την έναρξη διαδικασίας επί παραβάσει κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της αιτιολογημένης γνώμης, ωστόσο εξασφαλίστηκε παράταση μέχρι τη 15^η Μαρτίου 2024, προκειμένου να τεθεί σε ισχύ ο προτεινόμενος νόμος.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου τα μέλη της επιτροπής εξέφρασαν έντονα την απარέσκειά τους για την παρατηρούμενη καθυστέρηση στην κατάθεση του υπό αναφορά νομοσχεδίου και τη συνεπακόλουθη πίεση που ασκείται αδικαιολόγητα προς τη νομοθετική εξουσία, για να επισπεύσει τη συζήτηση και ψήφισή του.

Η Έφορος Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας αναγνώρισε την πίεση που ασκείται προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων για ταχύτερη ολοκλήρωση της συζήτησης του νομοσχεδίου και προώθησής του στην ολομέλεια του σώματος προς ψήφιση και, αφού εξήγησε συνοπτικά τη διαδικασία και τα χρονοδιαγράμματα που ακολουθήθηκαν, ανέφερε ότι η καθυστέρηση οφείλεται, ιδίως, στις πρακτικές δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά την περίοδο της πανδημίας.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας αναφέρθηκε εκτενέστερα στους σκοπούς και επιδιώξεις του προτεινόμενου νόμου και στην ανάγκη προώθησής τους στην ολομέλεια του σώματος προς ψήφιση.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, τόσο προφορικά όσο και με υπόμνημά του, κατέθεσε αριθμό παρατηρήσεων προς την επιτροπή, στις οποίες επισημαίνονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Ελλιπής μεταβατική διάταξη, αφού προβλέπει την εφαρμογή των προνοιών του

νομοσχεδίου σε διασυννοριακές μετατροπές, συγχωνεύσεις και διασπάσεις οι οποίες αρχίζουν μετά την έναρξη της ισχύος του, χωρίς ωστόσο να προβλέπει ρητά ότι διασυννοριακές μετατροπές, συγχωνεύσεις και διασπάσεις οι οποίες έχουν ήδη αρχίσει θα ολοκληρωθούν δυνάμει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου και κυρίως δεν καθίσταται σαφές, για σκοπούς ερμηνείας, πότε μία εκ των προαναφερθεισών διασυννοριακών πράξεων τεκμαίρεται ότι έχει αρχίσει.

2. Η ανάγκη, για σκοπούς ορθής εναρμόνισης με την Οδηγία σε ό,τι αφορά τις πρόνοιες του νομοσχεδίου που προνοούν την έγκριση των σχετικών διασυννοριακών πράξεων με ειδικό ψήφισμα, να διασαφηνιστεί ότι η έγκριση αυτών δεν θα καθίσταται δυνατή με πλειοψηφία μεγαλύτερη του 90% των δικαιωμάτων ψήφου που εκπροσωπούνται στη γενική συνέλευση για έγκριση των εν λόγω σχεδίων.
3. Η εισήγηση όπως οι πρόνοιες του νομοσχεδίου που ρυθμίζουν το δικαίωμα των μετόχων να διαθέσουν τις μετοχές τους έναντι επαρκούς αποζημίωσης, σε περίπτωση κατά την οποία δεν ψηφίσουν ή καταψηφίσουν το σχέδιο διασυννοριακής μετατροπής, συγχώνευσης ή διάσπασης, εφαρμόζονται μόνο στην περίπτωση των μετόχων οι οποίοι καταψηφίζουν τα εν λόγω σχέδια.
4. Παράλειψη προνοιών για την καταχώριση στον Έφορο Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας των πληροφοριών και εγγράφων σε καθορισμένο τύπο, ήτοι με συγκεκριμένο έντυπο, κατά τον ίδιο τρόπο που γίνεται σήμερα αναφορικά με διασυννοριακές συγχωνεύσεις.
5. Η ανάγκη αναδιτύπωσης της πρόνοιας αναφορικά με την ολοκλήρωση του ελέγχου της νομιμότητας των διασυννοριακών μετατροπών, συγχωνεύσεων και διασπάσεων εντός του προβλεπόμενου διαστήματος από την ημερομηνία λήψης των σχετικών εγγράφων και πληροφοριών, ώστε να διασφαλίζεται ότι ο έλεγχος αυτός θα διενεργείται στη Δημοκρατία από τα αρμόδια δικαστήρια κατόπιν καταχώρισης σχετικής αίτησης και μαρτυρίας.

6. Ενδεχόμενες ασάφειες σε πρόνοιες του νομοσχεδίου αναφορικά με την εξουσία του δικαστηρίου να εγκρίνει τις σχετικές διασυνοριακές πράξεις, νοουμένου ότι πληρούνται όλοι οι όροι και διαδικασίες, χωρίς να γίνεται αναφορά ή παραπομπή στους εν λόγω όρους και διαδικασίες.
7. Αναφορά στις πρόνοιες του νομοσχεδίου για την εγγραφή της ολοκλήρωσης μίας διασυνοριακής μετατροπής, συγχώνευσης ή διάσπασης στο μητρώο του Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας, χωρίς να προνοείται η υποχρέωση καταχώρισης στον Έφορο Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας του σχετικού διατάγματος του δικαστηρίου ή/και άλλων εγγράφων για το σκοπό αυτό.
8. Η ανάγκη να καθοριστούν, για σκοπούς σαφήνειας, οι νομικές απαιτήσεις η μη συμμόρφωση με τις οποίες δεν μπορεί να αποτελεί από μόνη της λόγο για να προσβληθεί η έγκριση των υπό συζήτηση διασυνοριακών πράξεων.

Ο εκπρόσωπος της Αρχιπρωτοκολλητή εισηγήθηκε όπως προστεθεί πρόνοια στο νομοσχέδιο, ώστε να παρασχεθεί στο δικαστήριο η εξουσία να ζητά έκθεση ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα, όταν κατά τον έλεγχο που διενεργεί το δικαστήριο επί της νομιμότητας οποιασδήποτε από τις σχετικές διασυνοριακές πράξεις έχει σοβαρές ενδείξεις ότι η διασυνοριακή πράξη γίνεται για καταχρηστικούς ή δόλιους σκοπούς που οδηγούν ή επιδιώκουν να οδηγήσουν σε αποφυγή ή καταστρατήγηση του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου ή για εγκληματικούς σκοπούς.

Στο πλαίσιο της συζήτησης την επιτροπή απασχόλησαν περαιτέρω τα ακόλουθα:

1. Η παράλειψη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο προνοιών, με σκοπό την ενσωμάτωση υποχρεωτικών διατάξεων της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2121.
2. Οι λόγοι για τους οποίους η Κυπριακή Δημοκρατία επέλεξε να μην υιοθετήσει ορισμένες από τις δυνητικές διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2121, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται διατάξεις που σχετίζονται με τη δημοσιοποίηση στην επίσημη εφημερίδα, κατά περίπτωση, των σχεδίων διασυνοριακής μετατροπής,

συγχώνευσης ή διάσπασης, και άλλων πληροφοριών που προβλέπονται στη ρηθείσα Οδηγία και την τεκμηρίωση της αντίθεσης στα εν λόγω σχέδια.

3. Η διάταξη της Οδηγίας σύμφωνα με την οποία η έγκριση των σχεδίων διασυννοριακής μετατροπής και διασυννοριακής διάσπασης απαιτεί ειδικό ψήφισμα της επηρεαζόμενης εταιρείας, το οποίο σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εταιρειών Νόμου αντιστοιχεί σε πλειοψηφία όχι λιγότερη των τριών τετάρτων των μελών που δικαιούνται να ψηφίσουν σε γενική συνέλευση, ενώ η σχετική διάταξη της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2121 προβλέπει ότι η έγκριση τέτοιων σχεδίων απαιτεί πλειοψηφία τουλάχιστον δύο τρίτων, αλλά όχι μεγαλύτερη από το 90% των ψήφων.

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, στη βάση των πιο πάνω παρατηρήσεων που τέθηκαν από τους εμπλεκόμενους και τα μέλη της επιτροπής, επανεξέτασε τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και κατέθεσε αναθεωρημένο κείμενο στις 23 Φεβρουαρίου 2024. Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κατέθεσε στην επιτροπή επεξηγηματικό σημείωμα στο οποίο γίνεται αναφορά αφενός στους λόγους για τους οποίους η Δημοκρατία επέλεξε να μην ενσωματώσει στο νομοσχέδιο ορισμένες δυνητικές διατάξεις της Οδηγίας και αφετέρου στις υποχρεωτικές και δυνητικές διατάξεις της Οδηγίας οι οποίες εν τέλει ενσωματώθηκαν στο αναθεωρημένο νομοσχέδιο.

Το εν λόγω αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου, πέραν των υποχρεωτικών και/ή δυνητικών διατάξεων της Οδηγίας οι οποίες είχαν αρχικά παραλειφθεί, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Αναφορά και παραπομπές στην πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κανονισμός (ΕΕ) 2021/23 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με πλαίσιο για την ανάκαμψη και την εξυγίανση κεντρικών αντισυμβαλλομένων και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1095/2010, (ΕΕ) αριθ. 648/2012, (ΕΕ) αριθ. 600/2014, (ΕΕ) αριθ. 806/2014 και (ΕΕ)

2015/2365 και των οδηγιών 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2007/36/EK, 2014/59/ΕΕ και (ΕΕ) 2017/1132», ο οποίος τροποποιεί την υπό εναρμόνιση ευρωπαϊκή Οδηγία.

2. Πρόνοια για τη δυνατότητα εταιρείας να προβλέπει στο καταστατικό της ότι η έγκριση ορισμένων ζητημάτων θα γίνεται με μεγαλύτερη πλειοψηφία από αυτή που προβλέπεται στη βασική νομοθεσία, ώστε οι διατάξεις αυτές να μην εφαρμόζονται σε ό,τι αφορά την έγκριση διασυννοριακών μετατροπών, συγχωνεύσεων ή διασπάσεων, και πρόνοιες με τις οποίες προβλέπεται ότι η εν λόγω έγκριση θα γίνεται πλειοψηφία η οποία θα καθορίζεται μεταξύ 75% έως 90% των δικαιωμάτων ψήφου στη σχετική γενική συνέλευση.
3. Την τροποποίηση των προνοιών που ρυθμίζουν το δικαίωμα των μετόχων να διαθέσουν τις μετοχές τους έναντι επαρκούς αποζημίωσης σε περίπτωση κατά την οποία δεν ψηφίσουν ή καταψηφίσουν το σχέδιο διασυννοριακής μετατροπής, συγχώνευσης ή διάσπασης, ώστε το δικαίωμα αυτό να παρέχεται στους μετόχους μόνο στην περίπτωση κατά την οποία καταψηφίζουν τα εν λόγω σχέδια, σύμφωνα με την εισήγηση του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.
4. Την τροποποίηση των προνοιών που αφορούν στον έλεγχο της νομιμότητας των διασυννοριακών μετατροπών, συγχωνεύσεων ή διασπάσεων, ώστε να προβλέπεται ότι ο έλεγχος αυτός γίνεται εντός του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος από την καταχώριση της σχετικής αίτησης στο δικαστήριο αντί από τη λήψη των σχετικών εγγράφων και πληροφοριών, με σκοπό να ανταποκρίνεται ορθότερα στο γεγονός ότι ο εν λόγω έλεγχος της νομιμότητας, στην περίπτωση της Κυπριακής Δημοκρατίας, διενεργείται από τα αρμόδια δικαστήρια με την καταχώριση σε αυτά σχετικής αίτησης.
5. Αναφορά στην εξουσία του δικαστηρίου να ζητά από εταιρεία όπως παρουσιάσει έκθεση ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα, όταν, κατά τον έλεγχο που διενεργεί το δικαστήριο επί της νομιμότητας οποιασδήποτε από τις σχετικές διασυννοριακές

πράξεις, έχει σοβαρές ενδείξεις ότι η διασυνοριακή πράξη γίνεται για καταχρηστικούς ή δόλιους σκοπούς που οδηγούν ή επιδιώκουν να οδηγήσουν σε αποφυγή ή καταστρατήγηση του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου ή για εγκληματικούς σκοπούς.

6. Πρόνοια αναφορικά με την καταχώριση των απαιτούμενων εγγράφων και πληροφοριών κατά τον τύπο που θα καθοριστεί, ήτοι με την καταχώριση συγκεκριμένου εντύπου, όπως γίνεται σήμερα σε σχέση με τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις.
7. Πρόνοιες με τις οποίες η επηρεαζόμενη κυπριακή εταιρεία θα παραδίδει στον Έφορο Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας αντίγραφο της απόφασης του δικαστηρίου με την οποία εγκρίνεται η διασυνοριακή πράξη στην οποία αφορά για σκοπούς εγγραφής και δημοσίευσης αυτής.
8. Μεταβατική διάταξη η οποία ρυθμίζει το καθεστώς των διαδικασιών διασυνοριακής συγχώνευσης εταιρειών οι οποίες θα βρίσκονται εν εξελίξει κατά την έναρξη της ισχύος του προτεινόμενου νόμου.

Το αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου περιλαμβάνει επιπρόσθετα αριθμό τροποποιήσεων οι οποίες αποσκοπούν στην ορθότερη εναρμόνιση και/ή την διασαφήνιση των προνοιών αυτού γενικότερα.

Σημειώνεται ότι στο αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου δεν περιλήφθηκαν οι εισηγήσεις του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου που αφορούν την εξειδίκευση των όρων και διαδικασιών, η πλήρωση των οποίων αποτελεί προϋπόθεση της έγκρισης διασυνοριακής πράξης από τα δικαστήρια και την εξειδίκευση των νομικών απαιτήσεων, η μη συμμόρφωση με τις οποίες δεν μπορεί να αποτελέσει από μόνη της λόγο για να προσβληθεί η έγκριση των υπό συζήτηση διασυνοριακών πράξεων.

Η Κοινοβουλευτική Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών

του νομοσχεδίου, ως αυτό έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω, κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

27 Φεβρουαρίου 2024

Αρ. Φακ.: 23.01.065.022-2024

ΑΔ/ΜΓ/ΧΜ